

Motion till riksdagen 2009/10:A5

av **Berit Högman m.fl. (s, mp, v)**
med anledning av prop. 2009/10:7

Vissa ändringar i arbetslöshetsförsäkringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen beslutar att avslå propositionens förslag till lag om ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkringen, när det gäller 47 a §.
2. Riksdagen beslutar att avslå propositionens förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor, när det gäller 94 b § första och andra styckena.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om grundprinciperna för en bra arbetslöshetsförsäkring.

Motivering

Den borgerliga regeringen har saboterat arbetslöshetsförsäkringen. Avgifterna har höjts, ersättningen och taket har sänkts, sättet att beräkna dagpenningen har ändrats så att fler får ut mindre och villkoren för att överhuvudtaget få någon ersättning har skärpts. Regeringen säger sig stå bakom arbetslinjen, men i själva verket har de skapat incitament för att man av ekonomiska skäl inte behåller en anställning på deltid i väntan på en heltidsanställning. Även om man har jobbat innan man blev arbetslös är det inte säkert att man får någon a-kassa eftersom villkoren idag är svårare att uppfylla. Att man har varit medlem i a-kassan hela sitt yrkesliv spelar ingen roll. Den som arbetar i en bransch som är utsatt för stora påfrestningar som en följd av den ekonomiska krisen får ta den största smällen, inte bara för att man riskerar att bli av med jobbet utan också för att man måste betala mer än andra för samma försäkring. Under den största jobbkrisen sedan 90-talet står nu fler utan möjligheten att få en omställningsersättning under tiden man söker nytt jobb. En halv miljon har lämnat a-kassan och inte heller de som är kvar har samma möjlighet som tidigare att få en a-kassa som det går att leva på. Enskilda individer får bära jobbkrisens börda.

Fel! Okänt namn på

Tidsgränsen för behandling av ersättningsanspråk

Det är enligt vår mening rimligt att sätta en tidsgräns för behandlingen av ersättningsanspråk, men vi socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister anser att den gräns regeringen har föreslagit är för snävt satt. En gräns på tolv, istället för nio, månader skulle innebära att de allra flesta hann lämna in sina ersättningsanspråk.

Våra skäl för detta är bland annat att de nya reglerna för beräkning av a-kassan som infördes den 1 juli och som innebär att kassan under vissa förutsättningar ska räkna med ersättning från Försäkringskassan, kommer att innebära att det tar längre tid att få in fullständiga underlag.

En annan anledning är att det finns en risk med att sätta gränsen för snävt eftersom kassorna då kommer att behöva hantera ett betydande antal fall där det krävs en bedömning av om synnerliga skäl har förelegat för orsaken till att det har dröjt längre tid än nio månader. Detta skulle öka kassornas arbetsbörda. Mot denna bakgrund bör tidsgränsen sättas till tolv månader istället för förslaget nio månader.

Möjligheten att begära ut uppgifter om medlemskap och ersättning

Vi socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister motsätter oss starkt förslaget att kassorna ska lämna ut uppgifter om medlemskap och ersättning. Det är ur integritetssynpunkt inte lämpligt att kassorna lämnar ut sådana uppgifter, inte minst eftersom medlemskap i en arbetslöshetskassa ofta kan kopplas samman med medlemskap i en fackförening. Medlemskap i en a-kassa är en privat angelägenhet, föreningsrätten är grundlagsskyddad och rätten att bilda och vara med i en förening är en grundläggande demokratisk och mänsklig rättighet. Den försvagning av den personliga integriteten som förslaget innebär måste mot denna bakgrund noga vägas mot behovet att sprida information utanför a-kassan.

Regeringens skäl för detta anges vara behovet av en mer detaljerad analys och kartläggning av arbetsmarknaden och arbetslöshetsförsäkringens effekter på och konsekvenser för olika grupper. Detta är ytterst tveksamma skäl. Det är fullt möjligt att analysera hur arbetslöshetsförsäkringen påverkar olika grupper utan att uppgifter om enskilda lämnas ut till regeringens myndighet.

Det är enligt vår mening inte klart vad uppgifterna egentligen ska användas till och i vilken omfattning Statistiska centralbyrån (SCB) kommer att begära ut uppgifter. Det är oroande att regeringen i propositionen skriver att man endast anger exempel på sådant som kommer att begäras ut och att framtida situationer på arbetsmarknaden får avgöra vilka uppgifter man kommer att begära från kassorna. Att genom en lagändring skapa ett sådant "carte blanche" för regeringen i en sådan känslig fråga bör starkt ifrågasättas. Dessutom saknas en uppskattning av hur mycket extra arbete förslaget medför för kassorna och en analys av de ekonomiska konsekvenser som följer av detta.

Fel! Okänt namn på

På ett önskemål från Lunds universitet om att få ta del av uppgifter som kassorna tvingas lämna ut svarar regeringen att man *för närvarande* inte anser att uppgifterna ska klassas som officiell statistik. Det är mycket oroande att regeringen därmed lämnar öppet för ett annat förhållningssätt i framtiden.

Frågan om huruvida förslaget strider mot personuppgiftslagen (PUL) tas upp i Sacos remissvar. Om det råder oklarheter kring detta, bör saken närmare utredas innan beslut tas.

Slutligen anser vi socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister att det är anmärkningsvärt att regeringen inte tar Lagrådets synpunkter när det gäller utformningen av lagtexten i beaktande. Förslaget är föranlett av att Lagrådet anser att det måste finnas ett tillräckligt stort behov bakom beslutet att inhämta uppgifter.

Stockholm den 29 september 2009

Berit Högman (s)

Sylvia Lindgren (s)

Maria Stenberg (s)

Ann-Christin Ahlberg (s)

Jennie Nilsson (s)

Josefin Brink (v)

Lars Lilja (s)

Luciano Astudillo (s)

Patrik Björck (s)

Ulf Holm (mp)

Torbjörn Björlund (v)